

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

НОВАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ДОШКІЛЬНУ ОСВІТУ

АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА

2024

АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА

НОВАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ДОШКІЛЬНУ ОСВІТУ

Ця публікація була підготовлена за підтримки Європейського Союзу і його держав-членів Німеччини, Польщі, Данії та Словенії. Зміст цієї публікації є виключною відповідальністю його авторів та не обов'язково відображає позицію Програми «U-LEAD з Європою», Європейського Союзу і його держав-членів Німеччини, Польщі, Данії та Словенії.

ЛИПЕНЬ 2024

ЗМІСТ

СКОРОЧЕННЯ	5
ПЕРЕДМОВА	6
1. ОСНОВНІ СТАТИСТИЧНІ ВІДОМОСТІ ПРО ДОШКІЛЛЯ В УКРАЇНІ	8
1.1. ОСВІТНЯ МЕРЕЖА	8
1.2. КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ.....	11
1.3. ФІНАНСУВАННЯ	11
2. ПРО НОВЕ У ЗАКОНІ «ПРО ДОШКІЛЬНУ ОСВІТУ	13
2.1. НОВА СТРУКТУРА.....	13
2.2. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ГЛОСАРІЮ.....	14
2.3. УТОЧНЕНО БАЗОВІ ЕТАПИ ДОШКІЛЛЯ	16
2.4. РОЗШИРЕНО ДОСТУПНІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	16
2.5. ГАРАНТОВАНИЙ ЧАС ПЕРЕБУВАННЯ ВИХОВАНЦІВ У ЗДО.....	17
2.6. РОЗШИРЕНО ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	17
2.7. ВИЗНАЧЕНО ЧЕРГОВІСТЬ ЗАРАХУВАННЯ ДО ЗДО.....	18
2.8. ЗМІНЕНО НАПОВНЮВАНІСТЬ ГРУП.....	20
2.9. МЕДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ВИХОВАНЦІВ	21
2.10. РОЗШИРЕНО ПРАВА БАТЬКІВ	21
2.11. УТОЧНЕНО ОБОВ'ЯЗКИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	22
2.12. ОНОВЛЕНО ПРОЦЕДУРУ ПРИЗНАЧЕННЯ КЕРІВНИКА ЗДО	23
2.13. ДЕТАЛІЗОВАНО ВИМОГИ ДО ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗДО	25

2.14. СКОРОЧЕНО ПЕДАГОГІЧНЕ НАВАНТАЖЕННЯ	26
2.15. ВІДПУСТКА УСІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ – 56 ДНІВ.....	26
2.16. УСКЛАДНЕНО ПРОЦЕДУРУ ЛІКВІДАЦІЇ СІЛЬСЬКИХ ЗДО	27
2.17. РОЗШИРЕНО КОЛО СУБ'ЄКТІВ НАДАННЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	27
2.18. ОНОВЛЕНО ТИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	29
2.19. ДЕЛЕГУВАННЯ ЗАСНОВНИКОМ СВОЇХ ПОВНОВАЖЕНЬ	30
2.20. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЗАКОНУ	31
3. ПРОПОЗИЦІЇ АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОПРОЄКТУ "ПРО ДОШКІЛЬНУ ОСВІТУ" № 8003	34
ВИСНОВКИ	36

СКОРОЧЕННЯ

ЗДО – заклад дошкільної освіти.

ЗЗСО – заклад загальної середньої освіти.

КМУ – Кабінет Міністрів України.

Мінсоцполітики – Міністерство соціальної політики України.

МОН – Міністерство освіти і науки України.

ФОП – фізична особа-підприємець.

ПЕРЕДМОВА

5 липня 2024 року Президент України підписав Закон України «Про дошкільну освіту» № 3788-IX від 06.06.2024. Цей законодавчий акт прийшов на зміну старому Закону, що двадцять три роки слугував інтересам громадян і територіальних громад. За цей час народні обранці 32 рази вносили до нього зміни та доповнення, що потребували виклики часу й неупинний рух до досконалості.

Оскільки дошкільна освіта належить до власних (самоврядних) повноважень органів місцевого самоврядування, під час підготовки законопроекту було важливим представити позицію усіх територіальних громад України. З цією метою експертами Асоціації міст України проводилися консультації з представниками громад, узагальнювались їх застереження та пропозиції.

Серед основних викликів, що сьогодні турбують територіальні громади у цьому питанні, перш за все, є бажання повернути діточок до дошкільних закладів, створити їм безпечні умови перебування, забезпечити якісним та здоровим харчуванням. Нажаль, Держава покладає усі ці завдання виключно на плечі територіальних громад, що в умовах воєнних викликів є непідйомним тягарем. Окрема увага громад звертається на невідповідність умов оплати праці та тієї відповідальності, що покладається на педагогічних працівників закладів дошкільної освіти.

Чудово, що навіть у складні воєнні часи окремі територіальні громади знаходять фінансові можливості створювати найпростіші безпекові умови для дошкільнят й одночасно виділяти додаткові кошти на матеріальне стимулювання вихователів, намагаючись підтримати їх у ці непрості часи. Спо-

діваємось, що цей позитивний досвід буде не поодиноким, а Уряд, не тільки перекладатиме чергові зобов'язання на органи місцевого самоврядування, а й виступатиме надійним партнером на шляху створення якісних умов для навчання й виховання підростаючого покоління.

1. ОСНОВНІ СТАТИСТИЧНІ ВІДОМОСТІ ПРО ДОШКІЛЛЯ В УКРАЇНІ

1.1. ОСВІТНЯ МЕРЕЖА

Протягом останніх трьох десятиріч у дошкільній освіті тривають негативні тенденції скорочення мережі ЗДО та кількості дітомісць в них. Перш за все, цей процес викликаний демографічною кризою. З 2014 року додатковим чинником регресу стала російська агресія. Як можемо бачити з діаграми 1, якщо на зорі української незалежності функціонувало 24,4 тис. ЗДО, то за три десятиріччя їх мережа скоротилася на **55%**. Те саме стосується вихованців ЗДО, кількість яких за цей же час зменшилась на **263%**¹.

Діаграма 1

¹ Заклади дошкільної освіти (1990-2023). URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2023/osv/osv_rik/zdo_1990-2023.xls

Позитивні демографічні тенденції, а відповідно й розвитку дошкілля, припали на середину 2000-х та були викликані впровадженням ряду ініціатив Президента України В. Ющенка спрямованих на стимулювання дитячої народжуваності. Нажаль, усе перекреслила російська агресія, яка знищує не тільки дошкільну інфраструктуру, а забирає життя дітей.

Станом на 1.01.2024 на підконтрольній території України налічується **13 452 заклади дошкільної освіти**, з яких 5 737 (або 42,6%) розташовані у міській, а 7 715 – у сільській місцевості. 96% ЗДО належать до комунальної власності територіальних громад, і лише 4% (або 541 заклад) має приватну чи корпоративну форму власності. Останні охоплюють 19 347 дітей (або 2,3%). Найбільше приватних ЗДО зосереджено у м. Києві (161), Одеській (89), Київській (74), Львівській (61) областях.

Не дивлячись на наявність понад 1 млн дитиномісць, наразі **в усіх ЗДО виховується 861 515 дітей**². Переважна більшість вихованців зосереджені у міських³ закладах дошкільної освіти (76%). Активні бойові дії, переміщення населення в межах України та за кордон, знищення дошкільної інфраструктури, відсутність належних безпекових умов, продовжують посилювати негативні тенденції до скорочення мережі ЗДО.

Станом на 01.12.2023 охоплено навчанням у закладах дошкільної освіти 71,3% дітей дошкільного віку. Цей показник збільшився майже на 10% порівняно з січнем 2023 р.⁴

85,5% (або 11 504) є закладами загального розвитку, 12,5% (або 1 677) – комбінованими, 2% (або 271) – санаторними та спеціальними. Водночас, 164 заклади мають санаторні, а 1 426 – спеціальні групи, які відвідують 6,4% усіх дошкільнят. Окрім того, у 3 343 (або 25%) закладах працюють інклюзивні групи, в

2 Дошкільна освіта в Україні у 2023 році: статистична інформація. К., 2024. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2023/osv/osv_rik/dosh_osv_Ukr_2023.xls

3 Дані співвідношення сільської та міської місцевості ґрунтуються на адміністративно-територіальному поділі, що діяв станом на 1.01.2022, і не враховує положення Закону України «Про порядок вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України».

4 Моніторинг охоплення дітей дошкільного віку різними формами здобуття освіти / Державна наукова установа «Інститут освітньої аналітики». К. 2023. URL: <https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2023/12/informaczijna-dovidka.pdf>

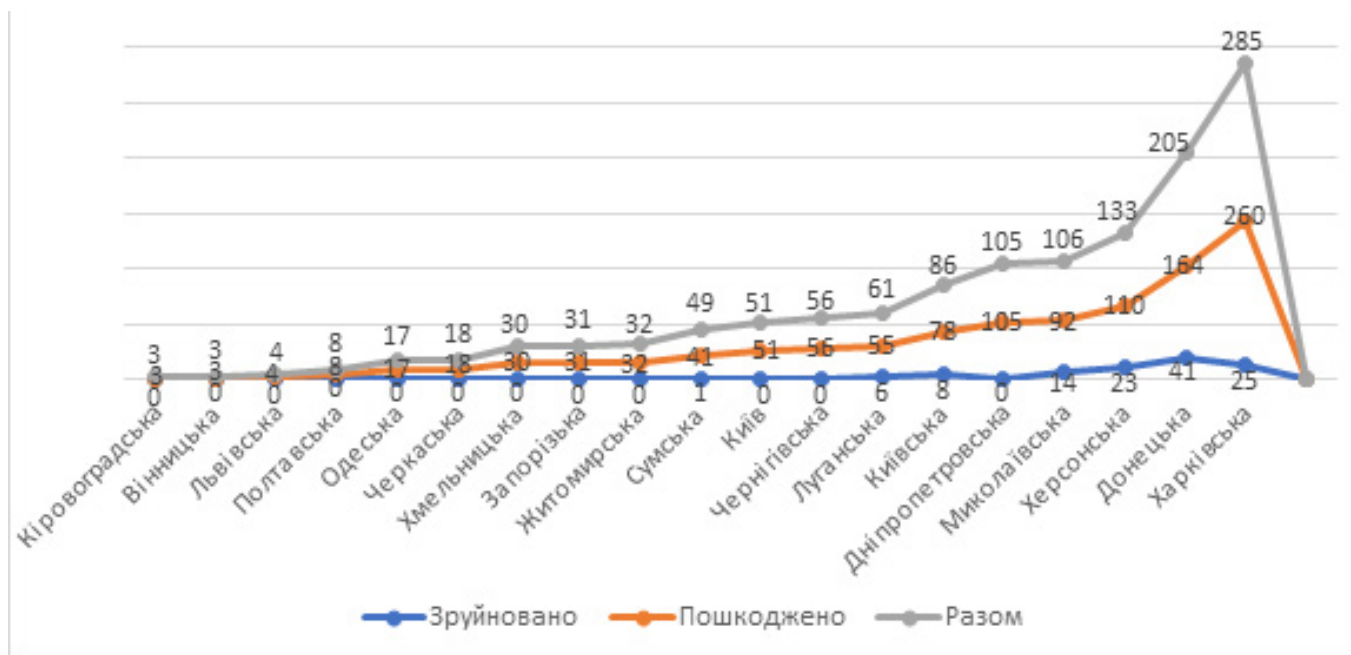
яких виховується 139 041 дітей (або 16,1%). Нажаль, кількість вихованців, які на ранньому етапі життя потребують допомоги фахівців з кожним роком тільки зростає⁵.

В умовах воєнного стану ЗДО здійснюють освітній процес в очному, дистанційному⁶ та змішаному режимах. Станом на 01.12.2023 у дистанційній формі працювало 2 288 закладів, у змішаному – 1 141.⁷

Станом на 10 липня 2024 року російська військова агресія пошкодила і знищила 1 276 закладів дошкільної освіти (або 9,5% усіх закладів). Нажаль, ця цифра невпинно зростає (Діаграма 2).

Діаграма 2

Кількість пошкоджених та зруйнованих закладів дошкільної освіти⁸

⁵ Дошкільна освіта в Україні у 2023 році: статистична інформація. К., 2024. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2023/osv/osv_rik/dosh_osv_Ukr_2023.xls

⁶ Дистанційна форма навчання у закладах дошкільної освіти не врегульована чинним Законом України «Про дошкільну освіту», водночас, для її реалізації посилаються на статтю 9 Закону України «Про освіту».

⁷ Моніторинг охоплення дітей дошкільного віку різними формами здобуття освіти / Державна наукова установа «Інститут освітньої аналітики». К. 2023. URL: <https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2023/12/informaczijna-dovidka.pdf>

⁸ За даними сайту <https://saveschools.in.ua/>

1.2. КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ

Облікова штатна чисельність усіх ЗДО становить 263 445 осіб, з них, 118 425 (або 45%) – педагогічний персонал, 9 509 (або 3,6%) – медичні працівники, 135 511 (або 51,4%) – інший допоміжний персонал.

Серед педагогічних працівників переважають жінки – 117 133 осіб (або 98,9%). 24% (або 28 436 осіб) перебувають у молодому віці до 35 років, 64,5% (або 76 387 осіб) – у середньому віці 36-60 років, 11,5% (або 13 602 осіб) – пенсійного віку. 99,4% усіх педагогічних працівників мають різні рівні вищої освіти.

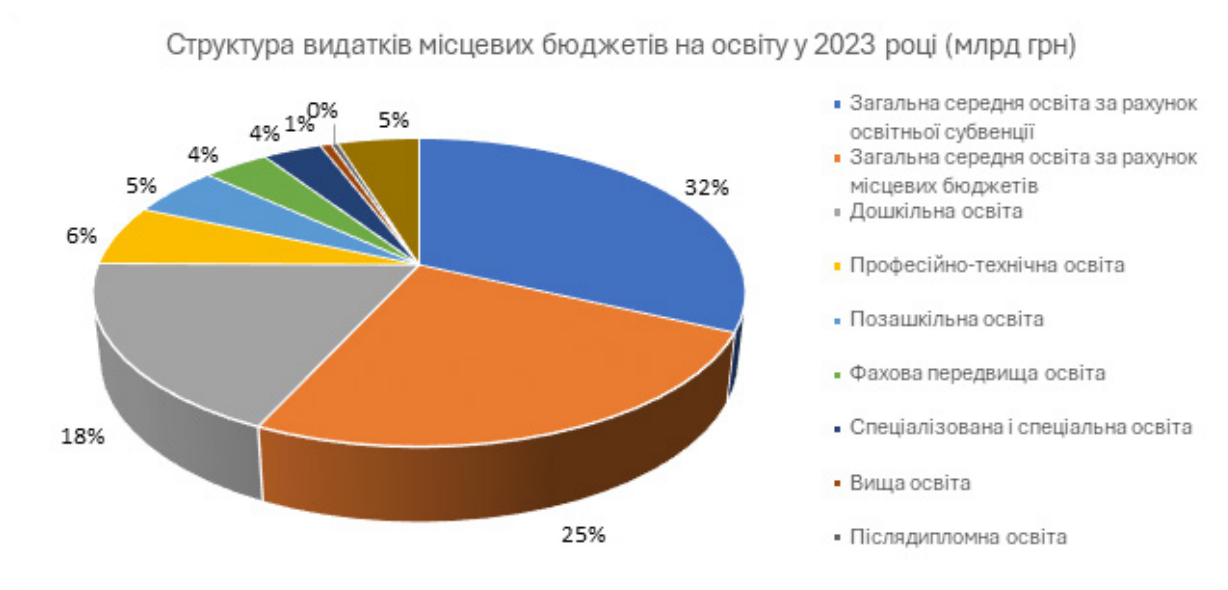
1.3. ФІНАНСУВАННЯ

Відповідно до Бюджетного кодексу України фінансування дошкільної освіти здійснюється з бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад. Аналіз місцевих бюджетів за 2023 рік⁹ показав, що в умовах повномасштабного російського вторгнення видатки на освіту не відновили рівень 2021 року (249,08 млрд грн) і були меншими на 0,4% (248,19 млрд грн). Водночас, у структурі фінансування найбільшу питому вагу займають видатки на освіту (37%).

У розрізі усіх освітніх видатків місцевих бюджетів (діаграма 3) утримання закладів дошкільної освіти склало 18,2% (або 45,2 млрд грн). Однак, по відношенню до 2021 року (48,54 млрд грн) обсяг видатків на дошкільну освіту зменшився на 6,7%. Питома вага заробітної плати у видатках на дошкільну освіту склала 58% (або 26,3 млрд грн).

⁹ Аналіз місцевих бюджетів за 2023 рік. Децентралізація. URL: <https://decentralization.ua/news/17747>

Діаграма 3

2. ПРО НОВЕ У ЗАКОНІ «ПРО ДОШКІЛЬНУ ОСВІТУ»

2.1. НОВА СТРУКТУРА

Нова редакція **Закону України «Про дошкільну освіту» (далі – Закон)** складається з 12 розділів та 54 статей¹⁰ (у попередньому варіанті було 10 розділів і 41 стаття¹¹). Структура Закону має такий вигляд:

Розділ I. Загальні положення (статті 1-7).

Розділ II. Доступність дошкільної освіти (статті 8-14).

Розділ III. Особливості організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу (статті 15-17).

Розділ IV. Учасники освітнього процесу (статті 18-22).

Розділ V. Засади та особливості трудових відносин у закладах дошкільної освіти (статті 23-28).

Розділ VI. Суб'єкти освітньої діяльності (статті 29-35).

Розділ VII. Управління закладом дошкільної освіти (статті 36-40).

Розділ VIII. Забезпечення якості дошкільної освіти (статті 41-46).

Розділ IX. Управління у сфері дошкільної освіти (статті 47-49).

Розділ X. Економічні відносини у сфері дошкільної освіти (статті 50-53).

Розділ XI. Міжнародне співробітництво (стаття 54)

Розділ XII. Прикінцеві та перехідні положення (7 частин).

¹⁰ Тут і далі по тексту: Про дошкільну освіту: Закон України від 6.06.2024 № 3788-IX. Законодавство України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40443>

¹¹ Про дошкільну освіту: Закон України «Про дошкільну освіту» від 11.07.2001 № 2628-III. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>

2.2. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ГЛОСАРІЮ

На відміну від попередньої редакції Закону, що мав обмежений термінологічний апарат, у новій редакції (**стаття 1 Закону**) цю прогалину було виправлено. Тепер ми маємо єдине розуміння таких визначень, як:

вихованці – діти, які здобувають дошкільну освіту;

державний стандарт дошкільної освіти – документ, що містить перелік і опис згрупованих за освітніми напрямками результатів навчання і компетентностей, які набуваються вихованцями впродовж здобуття дошкільної освіти;

доступність дошкільної освіти – сукупність гарантованих прав і можливостей для їх реалізації з урахуванням індивідуальних особливостей, потреб і можливостей кожної дитини у здобутті дошкільної освіти;

дошкільна освіта – процес і результат всебічного розвитку, виховання, навчання, соціалізації дітей та формування у них необхідних життєвих навичок і компетентностей до початку здобуття початкової освіти;

дошкільний підрозділ – структурний підрозділ юридичної особи, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері дошкільної освіти;

заклад дошкільної освіти – заклад освіти, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері дошкільної освіти, що реалізується на підставі ліцензії на провадження освітньої діяльності на рівні дошкільної освіти;

парціальна програма – документ, що містить комплекс освітніх компонентів у межах одного або декількох освітніх напрямів державного стандарту, реалізація яких має забезпечити досягнення вихованцями визначених такою програмою очікуваних результатів навчання і компетентностей;

суб'єкт освітньої діяльності, що провадить освітню діяльність у сфері дошкільної освіти – юридична особа чи фізич-

на особа-підприємець, яка провадить освітню діяльність у сфері дошкільної освіти;

територіальна доступність – сукупність умов, що сприяють забезпеченню права дитини на здобуття дошкільної освіти за кошти відповідного місцевого бюджету у найбільш доступному і наближеному до її місця проживання закладі дошкільної освіти;

територія обслуговування – адміністративно-територіальна одиниця (або її частина чи окремі будинки), визначена і закріплена відповідним органом місцевого самоврядування (уповноваженим ним органом) за комунальним закладом дошкільної освіти для забезпечення територіальної доступності;

якість дошкільної освіти – відповідність результатів навчання і компетентностей вихованців результатам, визначеним державним стандартом;

*Водночас, слід звернути увагу, що Законом були запропоновані змінені визначення термінів, що раніше вже знайшли своє відображення у національному законодавстві (стаття 1 Закону України «Про освіту»¹², Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341¹³, Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція, затверджена наказом МОН України від 12.01.2021 № 33¹⁴), а тому не кореспондуються з ними, а саме: **«компетентність», «освітня програма», «результати навчання», «якість освітньої діяльності».***

¹² Про освіту: Закон України від 5.09.2017 № 2145-VIII. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

¹³ Національна рамка кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>

¹⁴ Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція: наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 № 33. Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

2.3. УТОЧНЕНО БАЗОВІ ЕТАПИ ДОШКІЛЛЯ

У **частині 1 статті 6 Закону** дещо змінена вікова періодизація розвитку дитини:

- вік немовляти (до одного року);
- ранній вік (від одного до трьох років);
- **дошкільний вік** (від трьох до шести - **восьми** років);
- молодший дошкільний вік (від трьох до чотирьох років);
- середній дошкільний вік (від чотирьох до п'яти років);
- старший дошкільний вік (від п'яти до шести (семи) років (**до восьми років – для дітей з особливими освітніми потребами**)).

Частина 2 статті 6 Закону визначає два (*раніше було три*) базових етапи дошкільної освіти:

- ранній вік (**з віку немовляти** до трьох років);
- **дошкільний вік** (від трьох до шести (семи/**восьми**) років).

2.4. РОЗШИРЕНО ДОСТУПНІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Частиною 1 статті 8 Закону передбачено можливість **продовження перебування у ЗДО дітей дошкільного віку які досягли шестирічного віку** (дітям з особливими освітніми потребами – сім років) і які не розпочали здобувати початкову освіту. Вони мають право продовжити здобувати дошкільну освіту до їх зарахування до початкової школи відповідно до законів України «Про освіту» і «Про повну загальну середню освіту». **Частиною 1 статті 19 Закону** передбачено, що діти з особливими освітніми потребами можуть перебувати у ЗДО до досягнення восьми років.

Новацією Закону є поширення на ЗДО практики визначення території обслуговування на якій проживає дитина. Водночас, **частина 4 статті 8 Закону** не обмежує право бать-

ків дитини обирати інший заклад дошкільної освіти. Реалізація цієї норми можлива лише за наявності в іншому ЗДО вільних місць, після задоволення потреб дітей з території обслуговування.

2.5. ГАРАНТОВАНИЙ ЧАС ПЕРЕБУВАННЯ ВИХОВАНЦІВ У ЗДО

Частина 3 статті 10 Закону гарантує право кожному вихованцю на безоплатне здобуття дошкільної освіти у ЗДО з можливістю перебування в ньому за запитом батьків до 11 годин на день. На підставі звернення одного з батьків за рішенням засновника у ЗДО створюються умови для перебування вихованця **понад гарантований обсяг часу, але не більше 12 годин на день** (крім цілодобового перебування за наявності підстав і відповідно до порядку, визначених цим Законом). Послуга перебування вихованця у ЗДО понад гарантований обсяг часу може надаватися за кошти засновника, батьків, з інших джерел, не заборонених законодавством. **Порядок надання такої послуги, розмір її оплати, підстави звільнення від оплати визначаються засновником.**

2.6. РОЗШИРЕНО ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Статтею 12 Закону врегульовано питання застосування у ЗДО інших форм здобуття освіти, окрім очної (денної) та сімейної. Виклики COVID-19 та повномасштабного вторгнення спонукали дошкільників шукати інші форми організації роботи з вихованцями. Водночас, законодавча неврегульованість застосування у дошкільному вихованні **дистанційної, мережевої форм здобуття освіти та педагогічного патронажу**, ставило засновників та керівників ЗДО у скрутне становище. До останнього часу вони керувалися статтею 9 Закону України «Про освіту»¹⁵ та методичними рекомендаціями МОН, що носили рекомендаційний характер¹⁶. Наразі, ця новація

¹⁵ Про освіту: Закон України від 5.09.2017 № 2145-VIII. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

¹⁶ Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році: лист Міністерства освіти і науки України від 21.08.2023 № 1/12490-23. Міністерство освіти і науки

потребує врахування у Санітарному регламенті для дошкільних навчальних закладів¹⁷.

Підкреслимо, що **частина 3 статті 23 Закону** передбачає, що посадові обов'язки у ЗДО та/або поза його межами, зокрема дистанційно з використанням інформаційно-комунікаційних технологій або з виїздом за місцем проживання вихованців чи місцем надання освітніх послуг **можуть виконуватися за умови їх визначення трудовим договором та/або посадовою інструкцією за погодженням з керівником ЗДО**.

2.7. ВИЗНАЧЕНО ЧЕРГОВІСТЬ ЗАРАХУВАННЯ ДО ЗДО

Зроблено ще один крок, що має вирішити проблему справедливого забезпечення дітей місцями у ЗДО. До останнього часу це питання регламентувалося локальними актами засновників та викликало багато суперечок. У **статті 14 Закону** воно було врегульовано шляхом запровадження такої **послідовності зарахування**:

1) діти, які проживають на території обслуговування відповідного ЗДО, у такій черговості:

- діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників і Захисниць України, визначених статтями 10 і 10-1 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», діти, які перебувають у складних життєвих обставинах та на обліку в службах у справах дітей, діти, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, діти з особливими освітніми потребами;
- діти старшого дошкільного віку;

України. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-okremi-pitannya-diyalnosti-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-u-20232024-navchalnomu-roci>

¹⁷ Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16#Text>

- діти військовослужбовців, діти з числа внутрішньо переміщених осіб, діти осіб, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС;
- діти, які є рідними братами або сестрами дітей, які здобувають дошкільну освіту у відповідному ЗДО (якщо вони проживають на території обслуговування такого закладу дошкільної освіти);
- інші діти, які проживають на території обслуговування відповідного ЗДО;

2) діти працівників відповідного ЗДО (якщо вони не проживають на території обслуговування такого ЗДО);

3) діти, які є рідними братами або сестрами дітей, які здобувають дошкільну освіту у відповідному ЗДО (якщо вони не проживають на території обслуговування такого ЗДО);

4) інші діти, які не проживають на території обслуговування відповідного ЗДО, але яким було відмовлено у зарахуванні до ЗДО, на території обслуговування якого вони проживають;

5) інші діти, які не проживають на території обслуговування відповідного ЗДО.

У межах кожної із зазначених категорій діти зараховуються до ЗДО у порядку надходження заяв про зарахування.

У разі, коли в установленому порядку **дитина не отримала місця для здобуття дошкільної освіти** у ЗДО, на території обслуговування якого вона проживає, відповідний **орган управління у сфері освіти за зверненням батьків дитини зобов'язаний надати їм інформацію** про:

- перелік суб'єктів освітньої діяльності, що забезпечують здобуття дошкільної освіти;
- перелік комунальних закладів дошкільної освіти, які мають вільні місця для здобуття дошкільної освіти;

- перелік інших суб'єктів освітньої діяльності, освітні послуги яких у сфері дошкільної освіти можуть бути придбані батьками такої дитини або за рахунок коштів місцевого бюджету відповідно до порядку, затвердженого відповідним органом місцевого самоврядування;
- можливість отримання компенсації за здобуття дитиною дошкільної освіти в іншого суб'єкта освітньої діяльності за рахунок коштів відповідного місцевого бюджету у порядку, затвердженому відповідним органом місцевого самоврядування.

Місцевий орган управління у сфері освіти оприлюднює на своєму веб-сайті інформацію про вільні місця для здобуття дошкільної освіти у ЗДО, які перебувають у сфері управління такого органу.

2.8. ЗМІНЕНО НАПОВНЮВАНІСТЬ ГРУП

Частиною 2 статті 17 Закону було змінено наповнюваність груп та кількість вихованців на одного вихователя:

1) у групі вихованців одного віку:

- не більше 5 вихованців віком до одного року;
- не більше 10 вихованців віком від одного до двох років;
- не більше 15 вихованців віком від двох до трьох років;
- не більше 20 вихованців віком від трьох років;

2) у групі вихованців різного віку:

- не більше 15 вихованців віком від трьох років;
- не більше 10 вихованців у разі наявності в групі хоча б однієї дитини віком від одного до трьох років;

3) у групі вихованців з короткотривалим перебуванням або у групі вихованців з цілодобовим перебуванням – не більше 10 вихованців;

4) в інклюзивній групі – не більше трьох дітей з особливими освітніми потребами;

5) у спеціальній групі кількість вихованців визначається порядком утворення та функціонування спеціальних груп закладів дошкільної освіти, що затверджується Кабінетом Міністрів України;

6) у групах спеціального дитячого садка кількість вихованців визначається положенням про спеціальний дитячий садок, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Кількість вихованців у групах не може становити менше п'яти дітей (трьох дітей до одного року).

У разі необхідності норми співвідношення кількості вихованців до кількості вихователів **може бути перевищено не більше ніж на 20 відсотків** від максимальної кількості дітей у групі та виключно у групах вихованців дошкільного віку.

2.9. МЕДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ВИХОВАНЦІВ

Попередньою редакцією Закону медичне обслуговування вихованців покладалось на медичного працівника, який входив до штату ЗДО або закладу охорони здоров'я. **Частина 4 статті 19 Закону** розширює цей перелік **фізичними особами-підприємцями, що провадять господарську діяльність з медичної практики**. Таким чином, в залежності від потреб, ЗДО може укласти з ФОП договір надання послуг на виконання **обов'язкових заходів з охорони здоров'я вихованців ЗДО, що затверджується КМУ**.

2.10. РОЗШИРЕНО ПРАВА БАТЬКІВ

У **частині 2 статті 19 Закону** було розширено перелік прав батьків у питанні дошкільного виховання своєї дитини та взаємодії з ЗДО. До раніше визначених **додалися такі права**:

- формувати індивідуальну освітню траєкторію своєї дитини (відповідно до пункту 9 частини першої статті 1 Закону України «Про освіту»);

- брати участь у формуванні індивідуальної програми розвитку своєї дитини (відповідно до пункту 10 частини першої статті 1 Закону України «Про освіту»);
- бути присутніми поряд із своїми дітьми під час освітнього процесу за попереднім погодженням з керівником ЗДО;
- комунікувати з працівниками ЗДО в межах їхнього робочого часу у спосіб, визначений внутрішніми документами ЗДО та/або узгоджений з такими працівниками;
- брати участь у роботі колегіальних органів управління ЗДО з правом дорадчого голосу у порядку, встановленому ЗДО;
- на проведення (участь у проведенні) заходів громадського нагляду (контролю) в ЗДО, де здобувають освіту їхні діти, відповідно до статті 71 Закону України «Про освіту».

2.11. УТОЧНЕНО ОБОВ'ЯЗКИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

На відміну від минулої редакції, що визначала загальні обов'язки педагогічних працівників у межах статті 54 Закону України «Про освіту»¹⁸, **частина 2 статті 21 Закону** конкретизує обов'язки саме педагогічних працівників ЗДО, а саме:

- дотримуватися у своїй педагогічній діяльності принципів освітньої діяльності, визначених цим Законом та статтею 6 Закону України «Про освіту»;
- використовувати державну мову в освітньому процесі відповідно до вимог законодавства;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я вихованців, у межах своїх посадових обов'язків брати участь у створенні у ЗДО безпечного, здорового та інклюзивного чи

¹⁸ Про освіту: Закон України від 5.09.2017 № 2145-VIII. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

спеціального освітнього середовища;

- систематично (як мінімум один раз на п'ять років) підвищувати кваліфікацію з надання психологічної допомоги та підтримки дітей, домедичної допомоги, забезпечення безпеки дітей, вдосконалення цифрових навичок тощо;
- брати участь у засіданнях педагогічної ради;
- взаємодіяти з батьками вихованців на принципах педагогіки партнерства, надавати їм рекомендації щодо розвитку, виховання та навчання їхніх дітей.

2.12. ОНОВЛЕНО ПРОЦЕДУРУ ПРИЗНАЧЕННЯ КЕРІВНИКА ЗДО

Нова редакції закону суттєво оновила процедуру призначення керівника ЗДО, але перед цим слід звернути увагу, що не дивлячись на те, що основні кваліфікаційні вимоги до претендентів на посаду керівника лишилися без змін (**частина 1 статті 24 Закону**), вони були доповнені вимогою відповідності претендентів професійному стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти»¹⁹. Відповідно, конкурсна комісія має здійснити перевірку професійної компетентності бажаючих очолити ЗДО²⁰.

Частина 2 статті 24 і частина 3 статті 25 Закону визначають, що **не має права обіймати посаду керівника ЗДО** особа, яка піддавалася адміністративному стягненню за правопорушення, пов'язане з корупцією, - протягом трьох років з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили, а також особа:

1) визнана недієздатною або цивільна дієздатність якої обмежена судом;

2) має судимість за вчинення кримінального правопору-

¹⁹ Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти»: наказ Міністерства економіки України від 28.09.2021 № 620-21. ОСВІТА.UA. URL: <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/84886>

²⁰ Косенчук О., Стягунова О. Імплементация професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти»: запитання і відповіді. Дошкільне виховання. 2023. № 3. С. 7-9. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/kerivnyk-zdo.pdf>

шення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку;

3) відповідно до рішення суду позбавлена права обіймати відповідну посаду;

4) відповідно до рішення суду, яке набрало законної сили, вчинила умисне кримінальне правопорушення щодо дитини, у присутності дитини, з використанням дитини чи жорстоке поводження з дитиною.

Частина 3 статті 24 Закону передбачає, що особа призначається на посаду керівника ЗДО **за результатами конкурсу**, що проводиться відповідно до вимог цього Закону та положення про конкурс, затвердженого засновником відповідного закладу на підставі типового положення про конкурс на посаду керівника державного, комунального закладу дошкільної освіти, затвердженого МОН.

З переможцем конкурсу укладається трудовий договір (контракт) **строком на шість років** призначається. Після закінчення строку, на який укладено строковий трудовий договір (контракт), засновник ЗДО може продовжити його дію на такий самий строк без проведення додаткового конкурсу, з урахуванням вимог законодавства про працю та результатів роботи такого керівника. Продовження строку дії трудового договору (контракту) на невизначений строк не допускається. **Таким чином, новий Закон не обмежує кількість термінів перебування однієї особи на посаді керівника ЗДО, але через кожні шість років, трудовий договір (контракт) має переукладатись.**

З особою, яка призначається на посаду керівника ЗДО вперше, укладається трудовий договір (контракт) строком на два роки. Після закінчення строку дії такого трудового договору (контракту) та за умови належного його виконання сторони мають право продовжити строк його дії ще на чотири

роки без проведення конкурсу.

2.13. ДЕТАЛІЗОВАНО ВИМОГИ ДО ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Стаття 25 Закону передбачає, що на посади працівників ЗДО призначаються виключно особи, моральні якості та фізичний і психічний стан здоров'я яких дозволяють їм виконувати професійні обов'язки.

Педагогічні працівники ЗДО повинні мати педагогічну освіту за відповідною спеціальністю та/або відповідну професійну кваліфікацію педагогічного працівника, вільно володіти державною мовою або володіти нею в обсязі, достатньому для спілкування (для іноземців та осіб без громадянства).

Не має права працювати в ЗДО особа, яка:

1) визнана недієздатною або цивільна дієздатність якої обмежена судом;

2) має судимість за вчинення кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку;

3) відповідно до рішення суду позбавлена права обіймати відповідну посаду;

4) відповідно до рішення суду, яке набрало законної сили, вчинила умисне кримінальне правопорушення щодо дитини, у присутності дитини, з використанням дитини чи жорстоке поводження з дитиною.

Звертаємо увагу, що перехідними положеннями Закону передбачено, що з метою забезпечення виконання вимог цієї статті КМУ протягом року з дня набрання чинності Закону має затвердити процедуру (процедури) перевірки відповідності кандидатів на посади працівників ЗДО.

2.14. СКОРОЧЕНО ПЕДАГОГІЧНЕ НАВАНТАЖЕННЯ

Нововведенням Закону стало **зменшення педагогічного навантаження** педагогічного працівника з 30 до 25 годин на тиждень, однак тижневий обсяг робочого часу лишився той же – 30 годин. Як зазначено у **частині 1 статті 25 Закону**, робочий час педагогічного працівника включає час, необхідний для здійснення ним освітнього процесу з вихованцями, **а також виконання методичної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності, передбаченої трудовим договором.**

Частина 2 статті 25 Закону передбачає, що **тривалість робочого часу педагогічних працівників на тиждень** на одну тарифну ставку становить **35 годин для керівника, вихователя-методиста, соціального педагога, асистента вихователя та 30 годин для вихователя, практичного психолога та інших педагогічних працівників.**

Частина 3 статті 25 Закону визначає, що норма педагогічного навантаження (безпосереднє здійснення освітнього процесу з вихованцями), що є складовою робочого часу педагогічного працівника, становить для:

- **вихователя, інструктора з фізкультури – 25 годин на тиждень;**
- музичного керівника – 24 години на тиждень;
- **практичного психолога, вчителя-дефектолога, вчителя-логопеда – 20 годин на тиждень;**
- керівника гуртка (студії, секції тощо), вчителя – 18 годин на тиждень.

2.15. ВІДПУСТКА УСІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ – 56 ДНІВ

До останнього часу кількості днів відпустки педагогічних працівників ЗДО регулювалося підзаконним актом, і в залежності від посад різнилася, що викликало незрозуміння й обурення, оскільки на відміну від вихователів, яким надавалося

56 днів відпустки, директор, вихователь-методист, інструктор з фізкультури, музичний керівник, практичний психолог та соціальний педагог могли розраховувати тільки на 42 дні²¹.

Частина 3 статті 27 Закону унормувала цю несправедливість надавши усім категоріям педагогічних працівників ЗДО однаковий обсяг відпустки – **56 днів**.

*Водночас, наголосимо, що скористатися збільшеною відпусткою у відпускну кампанію літа 2024 року вищезазначені категорії педагогічних працівників не зможуть, оскільки згідно норм перехідних положень Закон набуде чинності через 1 рік після його опублікування (7 липня 2025 року).*²²

2.16. УСКЛАДНЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ЛІКВІДАЦІЇ СІЛЬСЬКИХ ЗДО

Частина 3 статті 32 Закону передбачає, що ліквідація комунального ЗДО чи припинення освітньої діяльності для певної вікової категорії вихованців у сільській місцевості допускається лише **після громадського обговорення** проекту відповідного рішення засновника, який оприлюднюється не менше ніж за один рік до прийняття відповідного рішення.

2.17. РОЗШИРЕНО КОЛО СУБ'ЄКТІВ НАДАННЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Поряд з традиційними державними та комунальними, приватними та корпоративними ЗДО, **статтею 35 Закону** запроваджено нового суб'єкта надання послуг з дошкільної освіти – **фізичну особу-підприємця**.

ФОПи можуть провадити освітню діяльність у сфері дошкільної освіти шляхом здійснення педагогічної діяльності особисто та/або із залученням на договірних засадах інших

²¹ Про затвердження Порядку надання щорічної основної відпустки тривалістю до 56 календарних днів керівним працівникам закладів та установ освіти, навчальних (педагогічних) частин (підрозділів) інших установ і закладів, педагогічним, науково-педагогічним працівникам та науковим працівникам: постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.1997 № 346. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/346-97-%D0%BF#Text>

²² Про дошкільну освіту: Закон України від 6.06.2024 № 3788-IX. Голос України, 2024. 6 липня. № 74.

осіб, які відповідають вимогам до педагогічних працівників, визначеним цим Законом та іншими нормативно-правовими актами у сфері дошкільної освіти.

ФОПи, які особисто провадять педагогічну діяльність, повинні мати педагогічну освіту та/або професійну кваліфікацію педагогічного працівника.

ФОП, яка провадить освітню діяльність у сфері дошкільної освіти, має дотримуватись законодавства про дошкільну освіту.

ФОП, яка використовує найману працю, повинна мати положення про провадження нею освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, яке має містити інформацію про:

- прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи;
- тип (типи) організації освітньої діяльності;
- мету, принципи та завдання діяльності;
- особливості організації освітнього процесу;
- систему управління.

ФОП може мати комерційне найменування.

Положення про провадження ФОПом освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти не повинно суперечити законодавству, але може містити положення з питань, не врегульованих законодавством.

ФОП, яка провадить освітню діяльність у сфері дошкільної освіти, має права та обов'язки закладу дошкільної освіти, його засновника, визначені законодавством для закладу дошкільної освіти (крім тих, які відповідно до законодавства не може мати ФОП та/або може мати виключно юридична особа, її засновник).

ФОП виконує обов'язки керівника, визначені законодавством для керівника закладу дошкільної освіти, самостійно або наймає для виконання обов'язків керівника іншу особу.

Особа, яка виконує обов'язки керівника, має відповідати вимогам до керівника закладу дошкільної освіти, визначеним цим Законом.

ФОП має право на пільги, передбачені законодавством для закладів дошкільної освіти, якщо основним видом її діяльності є освітня діяльність у сфері дошкільної освіти, і втрачає таке право, якщо освітня діяльність у сфері дошкільної освіти перестає бути основним видом її діяльності.

Відмітимо, що **стаття 43 Закону** передбачає, що усі суб'єкти надання послуг дошкільної освіти здійснюють освітню діяльність на підставі ліцензії.

2.18. ОНОВЛЕНО ТИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Ще одним нововведенням Закону стало визначення типів організації дошкільної освіти (**стаття 35 Закону**), що раніше називалося типами закладів дошкільної освіти:

ясла – тип організації освітньої діяльності, що забезпечує здобуття дошкільної освіти дітьми віком від трьох місяців до трьох років;

дитячий садок – тип організації освітньої діяльності, що забезпечує здобуття дошкільної освіти дітьми віком від двох до шести або семи років, а дітьми з особливими освітніми потребами – до семи або восьми років;

спеціальний дитячий садок – тип організації освітньої діяльності, що забезпечує здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами, зумовленими фізичними, психічними, інтелектуальними та/або сенсорними порушеннями, розладами поведінки, віком від двох до семи або восьми років.

Тепер цей перелік розширено сучасними формами:

мобільний дитячий садок – тип організації освітньої діяльності, що забезпечує надання освітніх послуг у сфе-

рі дошкільної освіти за місцем проживання дітей, зокрема із застосуванням або на базі спеціально облаштованого для надання таких послуг транспортного засобу;

сімейний (родинний) садок – тип організації освітньої діяльності за місцем проживання сім'ї (родини) в індивідуальному житловому будинку з наданням освітніх послуг дітям від народження, які перебувають у родинних стосунках, та/або дітям, які не є членами сім'ї (родини);

міні-садок – тип організації освітньої діяльності з одночасним перебуванням не більше п'яти дітей;

центр педагогічного партнерства – тип організації освітньої діяльності, що забезпечує розвиток дітей від народження за обов'язкової участі їхніх батьків або одного з них;

центр розвитку дитини – тип організації освітньої діяльності, що забезпечує здобуття дошкільної освіти дітьми (у тому числі дітьми, які здобувають дошкільну освіту в інших суб'єктів освітньої діяльності або у сім'ї), зокрема за окремими парціальними програмами, та/або отримання ними окремих психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг.

ЗДО може поєднувати типи організації освітньої діяльності, утворюючи для цього окремі структурні підрозділи та/або групи.

2.19. ДЕЛЕГУВАННЯ ЗАСНОВНИКОМ СВОЇХ ПОВНОВАЖЕНЬ

На відміну від законів України «Про освіту»²³, «Про загальну середню освіту»²⁴, де до органів управління закладами освіти віднесені засновники та уповноважені ними органи

23 Про освіту: Закон України від 5.09.2017 № 2145-VIII. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

24 Про повну загальну середню освіту: Закону України від 16.01.2020 № 463-IX. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>

(особи), якими є відділи/управління освітою, що опікуються усіма освітніми питаннями в громаді, **стаття 36 Закону** відносить до таких лише засновника. Водночас по тексті Закону декілька разів зустрічається згадка про уповноважений засновником орган (особу).

Частина 4 статті 3 Закону наголошує, що положення цього Закону щодо засновника ЗДО стосуються також інших засновників відповідного закладу освіти (за наявності), уповноваженого ним (ними) органу (особи), а також засновників інших суб'єктів освітньої діяльності або уповноважених ними органів (осіб). Проте, дане формулювання не дає відповіді на питання: яка ж саме роль органу управління освіти у взаємовідносинах з ЗДО і якими повноваженнями він наділений?

Вихід з цієї правової колізії можливий шляхом визначення засновником у положенні відділ/управління освіти кола повноважень, що він делегує з управління ЗДО громади у межах **частини 2 статті 36 Закону**, та тих небагатьох, що передбачені Законом.

2.20. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЗАКОНУ

Перехідні та прикінцеві положення Закону передбачають, що:

- закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через **один рік** з дня набрання ним чинності (тобто, 6 липня 2025 року);
- до затвердження державного стандарту ЗДО використовують Базовий компонент дошкільної освіти;
- до затвердження освітніх і парціальних програм ЗДО можуть використовувати програми, затверджені (схвалені, рекомендовані) до набрання чинності цього Законом;
- установчі документи ЗДО мають бути приведені у відповідність із цим Законом протягом **п'яти років**;

- ЗДО незалежно від типу та відповідно до рішення засновника продовжують провадження освітньої діяльності за різними типами організації освітньої діяльності;
- будинки дитини за рішенням їх засновників реорганізуються у центри медичної реабілітації та паліативної допомоги дітям, центри соціальної підтримки сім'ї та дітей, інші заклади охорони здоров'я чи соціального захисту після погодження проєкту такого рішення засновника Міністерством охорони здоров'я та Міністерством соціальної політики України;
- ЗДО (дитячі будинки) інтернатного типу за рішенням їх засновників реорганізуються у центри соціальної підтримки дітей та сімей, заклади дошкільної освіти, інші заклади освіти чи соціального захисту після погодження проєкту такого рішення засновника МОН та Мінсоцполітики;
- протягом **двох років** з дня набрання чинності цим Законом на базі санаторних ЗДО за рішенням їх засновників створюються інші комунальні заклади дошкільної освіти.

З метою імплементації положень Закону, КМУ має напрацювати наступні підзаконні акти:

- Порядок утворення та функціонування спеціальних груп закладів дошкільної освіти;
- Перелік обов'язкових заходів з охорони здоров'я здобувачів дошкільної освіти;
- Положення про типи організації освітньої діяльності (ясла, дитячий садок, спеціальний дитячий садок, мобільний дитячий садок, сімейний (родинний) садок, міні-садок, центр педагогічного партнерства, центр розвитку дитини);
- Державний стандарт дошкільної освіти;
- Перелік обов'язкових заходів з охорони здоров'я здобувачів дошкільної освіти;

- Зміни до ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики у суб'єктів освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти;
- Державну програму адаптації приміщень діючих закладів дошкільної освіти до вимог цивільного захисту в умовах воєнного стану;
- Зміни до державних будівельних норм і санітарного регламенту з урахуванням різних типів організації освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти;
- Концепцію цифрової гігієни дітей дошкільного віку;
- Проєкт Закону щодо запровадження ефективних механізмів забезпечення пішої доступності закладів дошкільної освіти під час забудови територій.

Передбачається, що МОН має підготувати наступні накази:

- Положення про форми здобуття дошкільної освіти;
- Порядок зарахування, відрахування та переведення дітей до державних і комунальних закладів освіти для здобуття дошкільної освіти;
- Положення про асистента дитини з особливими освітніми потребами;
- Порядок проведення інституційного аудиту у закладах дошкільної освіти²⁵.

²⁵ Лист Міністерства освіти і науки України від 13.05.2024 № 1/8328-24. Верховна Рада України.
URL: <https://itd.rada.gov.ua/40clea9b-4a34-407c-96e2-9fe209c5354d>

3. ПРОПОЗИЦІЇ АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОПРОЄКТУ «ПРО ДОШКІЛЬНУ ОСВІТУ»

Асоціація міст України в межах повноважень передбачених **статей 17 Закону України «Про асоціації органів місцевого самоврядування»** долучилася до активної роботи з підготовки законопроекту «Про дошкільну освіту» до другого читання. Зокрема до Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій було спрямовані такі пропозиції та застереження²⁶.

1) Залежність здобуття обов'язкової дошкільної освіти дітьми старшого дошкільного віку від спроможності окремого місцевого бюджету.

Запропоновано передбачити субвенцію з державного бюджету.

2) Незабезпеченість фінансовим ресурсом гарантованих державою соціальних пільг, зокрема, безкоштовного харчування.

Запропоновано передбачити відповідне фінансування з державного бюджету.

3) Зменшення педагогічного навантаження призведе до скорочення закладів дошкільної освіти.

Запропоновано зберегти існуючі нормативи педагогічного навантаження.

²⁶ Законопроект про дошкільну освіту, реєстр. № 8030, розглянув підкомітет Комітету ВРУ з питань освіти, науки та інновацій. Асоціація міст України. 07.05.2024. URL: <https://www.auc.org.ua/novyna/zakonoprojekt-pro-doshkilnu-osvitu-reyestrno-8030-rozglyanuv-pidkomitet-komitetu-vru-z-pytan>

4) Дублювання повноважень щодо контролю діяльності органів місцевого самоврядування (такими повноваженнями одночасно наділяються Державна служба якості освіти та місцеві державні адміністрації).

Запропоновано скоротити кількість перевіряючих органів.

Примітка: В остаточній редакції Закону України «Про дошкільну освіту» вилучені повноваження місцевих державних адміністрацій щодо здійснення державного нагляду за органами місцевого самоврядування та закладами дошкільної освіти в цій сфері. Контроль та нагляд здійснюватиметься Державною службою якості освіти України та її територіальними органами.

5) Неналежні повноваження представницьких органів місцевого самоврядування укладати трудові договори з керівниками закладів дошкільної освіти.

Запропоновано передбачити такі повноваження у виконавчих органів місцевого самоврядування (уповноваженого засновником органу (особи)).

ВИСНОВКИ

- 1.** Питання приведення законодавства про дошкільну освіту до вимог сучасності, викликів воєнного стану та передових ідей освіти і виховання назріло та є актуальним.
- 2.** Закон України «Про дошкільну освіту» врахував основні особливості організації виховання дітей дошкільного віку. Позитивним є посилення можливості приватних суб'єктів брати участь у наданні послуг з дошкільної освіти.
- 3.** Лишилося невирішеним питання залежності доступності дошкільної освіти на певній території від фінансових можливостей місцевого бюджету.
- 4.** Закон не розв'язав питання щодо запровадження обов'язково механізму відшкодування освітніх послуг наданих у ЗДО однієї громади, дитині з іншої громади.
- 5.** Розширивши можливості приватних суб'єктів надавати послуги з дошкільної освіти, Закон не запропонував механізм запровадження конкурентного ринку таких послуг, зберігши монополію комунальних ЗДО.

УДК 373.2:347.733.047](477)(047.3)

Автор: **Михайло ГОНЧАР**, експерт з питань освіти Аналітичного центру Асоціації міст України, кандидат педагогічних наук.

За загальною редакцією **Олександра СЛОБОЖАНА** – виконавчого директора Асоціації міст України, кандидата наук з державного управління.

Рецензент: **Ярослав РАБОШУК** – заступник виконавчого директора Асоціації міст України, директор Аналітичного Центру АМУ.

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053

+38 044 486 28 78 +38 067 103 58 88

info@auc.org.ua amu.inform@gmail.com t.me/auc_ua auc.org.ua

